

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

246

PREȚUL 1 LEU

GH. SĂSĂRMAN

PROBA TĂCERII

★★

GHEORGHE SĂSĂRMAN

PROBA TĂCERII

**

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XI — Nr. 246 — 15 februarie 1965

Rezumatul capitolelor precedente

„Andromeda" se întoarce din expediţie. Şase astronauţi au pierit. Cei trei supravieţuitori descoperă o stea Q. Natura emisiei electromagnetice a stelei este identică cu aceea a emisiei creierului uman. Dick şi Dana explorează unica planetă, a cărei scoarţă e acoperită de o substanţă ce-şi modifică lent forma şi culoarea, emiţînd semnale radio. Juan, îngrozit de perspectiva morţii, rămîne pe astronavă, la adăpost de acţiunea nocivă a radiaţiei Q. Exploratorii se întorc extenuaţi, aducînd cu ei probe din substanţa uimitoare. Rămînerea pe planetă este imposibilă. Totuşi Dick coboară din nou, atras de o emisie armonioasă de unde radio. Juan comandă lansarea, părăsindu-l. Cînd Dana vrea să i se împotrivească, o sugrumă şi face apoi să dispară probele vinovăţiei sale.

Pe Pămînt se desfăşoară un congres ce dezbate problema impasului în care se află evoluţia arhitecturii. Bătrînul, un arhitect în vîrstă, preconizează revoluţionarea concepţiei înseşi a arhitecturii şi este numit preşedinte al Comisiei Speciale. Se comunică întoarcerea „Andromedei". Primirea festivă este suspendată deoarece la bord se află numai Juan, unicul supravieţuitor.

Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Desene: GHEORGHE SĂSĂRMAN

GHEORGHE SĂSĂRMAN

Proba tăcerii

(Urmare din numărul trecut)

Soln e medic. Face parte din comisia de experți care se ocupă cu autopsia membrilor decedați ai expediției „Andromeda". O formalitate care, pe lîngă aceasta, mai servește și unui scop foarte precis : cercetarea nenumăratelor cauze care ridică bariere în calea înaintării oamenilor în univers. Căci determinarea factorilor care au dus la moartea unuia sau altuia dintre astronauți poate aduce lumină în cele mai obscure enigme cu care are de luptat medicina cosmică. Acest lucru a făcut să se înscăuneze obiceiul de a readuce pe Pămînt cadavrele celor răpuși pe drum, și tradiția, devenită un fel de lege nescrisă, este călcată numai atunci cînd un muribund își manifestă o altă dorință.

Soln face autopsia corpului care a fost cîndva al Danei. Urmele unui început de descompunere ii spun că au trecut cîteva ore de la moarte pînă la congelare, ceea ce nu este prea departe de realitate.

— Din două — una, își zice în gînd, sau a fost găsită numai după un lung răstimp, sau au vrut să se convingă că e moartă cu adevărat.

După cum își amintește, în actul de deces completat conform declarațiilor unicului supraviețuitor, e vorba despre o asfixie cauzată de deteriorarea costumului. Într-adevăr, gura întredeschisă, cu colțurile ușor lăsate, sugerînd un zîmbet disprețuitor, limba dilatată și ochii slab exoftalmici nu-ți lasă nici o îndoială. Organele interne sînt teafere. Nu cunoaște compoziția amestecului pe care moarta îl inhalase după deteriorarea costumului — era vorba probabil de cine știe ce atmosferă a unei planete aride sau poate de absența oricărei atmosfere —, dar o ceruse și, deocamdată, trimite o probă din ceea ce fusese cîndva sîngele acestui trup ca să stabilească eventualele modificări ale compoziției. Își concentrează atenția asupra aparatului respirator. O ușoară hemoragie internă în lobul inferior al plămînului stîng. Și un amănunt care il nedumirește : trei dintre inelele traheei sînt turtite. Probabil e vorba

de un accident survenit cu puţin înaintea morţii, poate unul şi acelaşi cu cel care îi sfîşiase costumul, căci cartilajele poartă urmele unor leziuni nevindecate.

Între timp soseşte rezultatul analizei comandate. Compoziţia sîngelui are un singur element neobişnuit : carbooxihemoglobina.

— Sufocare !

Ceea ce înseamnă că e mult mai probabil ca atmosfera să fi lipsit cu desăvîrşire sau, pur şi simplu, să se fi deteriorat nu costumul, ci supapele rezervorului de aer. Cu toate acestea, afirmaţia este clară : asfixie, şi nu sufocare, cauzată de deteriorarea costumului. Ceva aici e în neregulă.

Iată şi compoziţia atmosferei de pe planeta unde se petrecuse accidentul. Compuşi necunoscuţi ai halogenilor cu elemente necunoscute. Apoi amoniac, metan şi vapori de acid cianhidric. Asta ar fi ucis şi o turmă de elefanţi. Dar ar fi dus la modificări chimice în sînge.

Din nou se impune o concluzie clară, în contradicţie cu datele cunoscute : chiar dacă costumul a fost deteriorat, moartea a survenit înainte de pătrunderea gazelor nocive în interiorul lui. Şi mai rămîne povestea aceea cu traheea zdrobită. Iar ceea ce e şi mai ciudat e că în regiunea respectivă ţesuturile superficiale sînt intacte. Pielea gîtului nu poartă nici o vînătaie măcar.

— O moarte cel puţin stranie.

Ochii i se opresc pe chipul verzui, cu buzele strîmbate a dispreţ. Soln ştie că are prea puţine elemente pentru a putea construi o ipoteză. Aşa că păstrează observaţiile pentru el. Întotdeauna se găseşte cineva mai deştept şi e gata să-ţi dovedească, cu multă mărinimie, netemeinicia argumentelor tale.

Ar fi interesant să facă observaţii şi asupra sistemului nervos. Dar renunţă, şi pe bună dreptate, căci neuronul este celula care intră în primul rînd în descompunere. Şi se pare că ar fi avut suficient timp ca s-o facă.

— Următorul.

Următorul nu mai există. Ea a fost ultima.

— Aşa e.

Soln îşi leapădă costumul de disecţie şi iese. Se spală pe miini îndelung, cu grijă. Dar gîndul i-a rămas, fără să vrea, la cadavrul Danei, la zîmbetul dispreţuitor, ascuns în colţul gurii, la inelele turtite ale traheei, la nepotrivirile din fişa de deces. Sînt lucruri fără nici o legătură aparentă.

— Poate că ar trebui să menţionez în raport...

— Prea puţin, îşi răspunde tot el, ca o ultimă scuză şi convins că peste cinci minute va uita absolut totul. Ceea ce e, fără îndoială, adevărat. Căci în clipa în care îşi ocupă locul în confortabila limuzină cenuşiu-argintie, tînărul medic nu se mai gîndeşte decît la apropiata revedere cu bunicul său, de care il mai despart doar două ore.

★

De ce ţi-e frică nu scapi — spunea cîndva un proverb, şi alte zece îl contraziceau în toate chipurile. Înţelepciunea popoare-

lor constă, poate, tocmai în aceea că are un răspuns pregătit din timp pentru fiecare situaţie în parte.

De ce ţi-e frică nu scapi — sună proverbul —, şi totuşi Juan şi-a văzut visul împlinit: simte pămîntul solid sub tălpi şi n-ar mai schimba senzaţia aceasta pentru nimic în lume. Moartea a rămas undeva, în urmă, închisă într-o cabină a astronavei aceleia cu nume de constelaţie. Nu se mai gîndeşte la ea şi-şi închipuie probabil că nici moartea nu se mai gîndeşte la el. N-are de unde şti că moartea nu poate fi închisă într-o cabină.

Punînd piciorul pe betonul cosmodromului, Juan a descoperit deodată că s-a îndrăgostit de Pămînt. E hotărît să renunţe la principala lui meserie — aceea de pilot — şi să se specializeze in electronică. Nimeni n-ar putea lua în nume de rău unui pilot care s-a întors, singur dintre cei nouă cîţi plecaseră, cu tîmplele încărunţite că nu doreşte să-şi mai încerce norocul încă o dată. După cum nimeni nu are cum să bănuiască măcar că părul cărunt de la tîmplele lui Juan este rezultatul unui foarte simplu truc de machiaj.

S-ar părea că soarta i-a surîs încă o dată, scutindu-l de situaţii neplăcute: Consiliul Astronautic i-a propus să ocupe locul devenit vacant în urma alegerilor pentru Consiliul Suprem. Este o favoare care nu se face astronauţilor de rînd, şi mai ales celor tineri. Dar, avînd în vedere vechimea destul de mare, precum şi condiţiile oarecum ieşite din comun ale ultimului zbor, i s-a făcut această ofertă, ghicindu-i-se parcă dorinţele nespuse.

E de la sine înţeles că Juan a cerut mai întîi un scurt răgaz, pe temeiul unei strîngeri de inimă pe care ar încerca-o în cazul cind şi-ar părăsi vechiul post. Dar, temîndu-se că va fi luat în serios, a redus, el însuşi, răgazul mai mult decît era prevăzut iniţial şi a acceptat să „se sacrifice", veste primită imediat cu deplină satisfacţie în cercurile interesate.

Un singur lucru mai rămîne încă să-i dea emoţii: înmormîntarea. Ştie că, orice va face, participarea lui la funeraliile eroilor de pe „Andromeda" este de neocolit. Nici n-ar încerca să se sustragă: oricît de verosimil ar fi motivul pe care l-ar invoca, oricît ar fi de înţelegători oamenii, gestul acesta i-ar aduce o pată pe care nimic nu o va şterge. S-a gîndit el destul la aceasta în lungul răstimp de meditaţie care îi rămăsese pînă la sosire.

Şi nu e vorba de simpla participare. Va trebui să ia cuvîntul. Să vorbească. Ucisese ca să-şi apere propria lui viaţă. Fusese constrîns de împrejurări: cel puţin aşa îşi spunea. Dar fiecare nouă minciună, fiecare prefăcătorie îi sporeau sentimentul vinovăţiei, căci, cu toată strădania lui, nu reuşise încă să-şi creeze lumea aceea falsă, şi totuşi ideală într-un fel, în care binele şi răul ar fi fost hotărîte după bunul plac al fiecăruia. Nu reuşea să fie un om de acţiune decît în momentele de mare cumpănă, trăsătură dictată parcă de însăşi meseria lui. În tot restul timpului

rămînea un om slab şi nehotărît, ros de îndoieli şi lipsit acum pînă şi de acel petic de conştiinţă curată care le dă tărie să trăiască celor lipsiţi de voinţă.

Va trebui deci să vorbească, şi asta nu-i vine la îndemînă. S-a gîndit din timp la ceea ce avea să spună, dar i-a fost cu neputinţă să găsească vorbele potrivite, şi în cele din urmă a lăsat totul pe seama inspiraţiei.

★

Mausoleul e clădit pe vîrful stîncii la poalele căreia se întinde Oraşul Astronauţilor. Drumul urcă într-o spirală uriaşă pe coasta stîncii piramidale, dîndu-i aspectul unui ziggurat, pe care însă îl depăşeşte prin dimensiuni. Lunga procesiune se întinde pe aproape doi kilometri. Sicriele sînt purtate pe umeri. Coloana mortuară se mişcă încet, la pas ; după o oră e abia la jumătatea urcuşului. Noroc că e răcoare. Cei care poartă sicriele se schimbă des. Mulţimea aceasta sobră, îndoliată, se răsuceşte în jurul stîncii, asemenea unui vierme enorm şi sinistru.

Oamenii tac. Nu se aude decît zgomotul paşilor. Oraşul din vale a amuţit şi el.

Sicriele sînt grele.

Pe platforma din vîrf abia dacă e loc pentru toată lumea. Pe un obelisc proaspăt instalat se poate citi inscripţia : „Andromeda". Un cavou, o placă şi numele celor opt dispăruţi. Marmură albă şi andrezit. Piatră lustruită, cu literele gravate în aur. Cîndva, aurul însemna bani, iar banii erau sinonimul bunăstării ; aurul simboliza măreţia. Acum inscripţiile aurite au rămas o simplă tradiţie, ca oricare alta.

Tradiţie...

Funeraliile sînt tot o tradiţie. Uneori se poate spune că lumea s-ar descurca mai bine fără tradiţiile ei. Dar ar fi mai săracă. E de neconceput ca morţii să fie pur şi simplu aruncaţi într-o groapă sau arşi, fără ca nimeni să nu bage măcar în seamă dispariţia lor. Înmormîntarea e o plecare, e despărţirea inevitabilă de un om care ţi-a fost drag. Este exprimarea dorinţei de a fi cu el pînă în ultima clipă şi chiar mai mult.

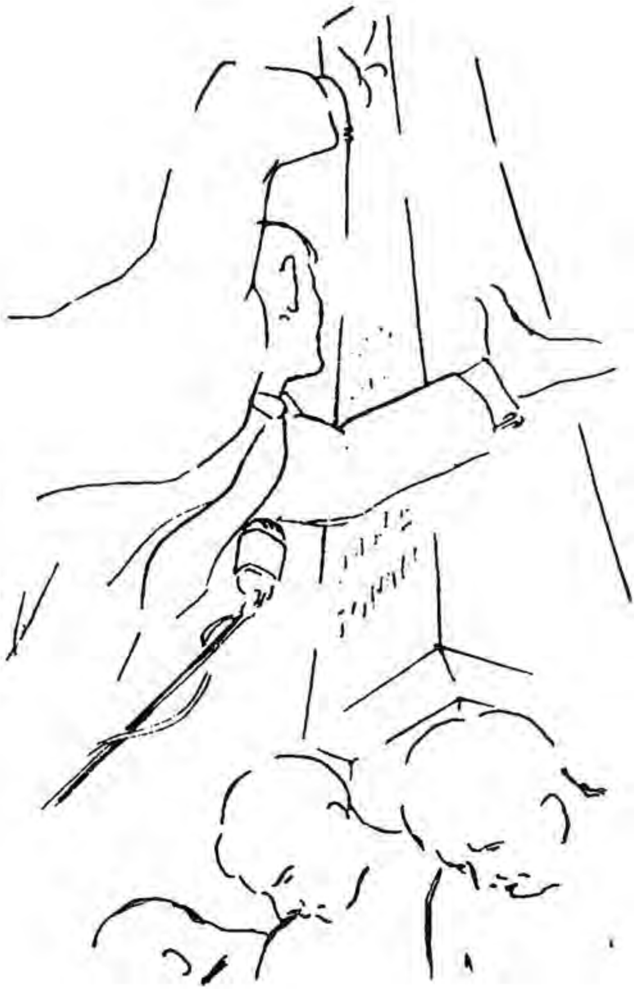
Juan a pus şi el de cîteva ori umărul. Nici măcar nu ştie la al cui sicriu.

— Dacă e Dana..., se trezea întrebîndu-se în gînd.

Acum, sicriele au fost depuse în cavou şi a început mitingul. Vorbitorii se perindă unul după altul. Cuvîntările sînt scurte. Aproape că nici nu se mai pot numi cuvîntări. E rîndul lui Juan. Se apropie de microfon. Mii de priviri.

Juan s-a regăsit pe sine. Spune exact ceea ce ar fi trebuit. Cuvinte simple, banale, care în gura altuia şi cu altă ocazie ar putea să pară flecăreală. Dar rostite cu convingere îşi pierd parcă sensul lor comun şi înlesnesc o înţelegere mult mai profundă a unor lucruri care altfel nu pot fi exprimate.

Cîteva cuvinte despre fiecare. Cînd ajunge la Dana, glasul i se frînge brusc, apoi capătă o inflexiune stranie. A observat toată lumea, dar o atribuie unor cauze cît se poate de fireşti.

În clipa aceea cu Juan se petrece o schimbare. Exact lucrul pe care ar fi vrut să-l evite sau poate că l-a dorit undeva, în

adîncul sufletului. Dar schimbarea s-a petrecut. Juan nu mai poate s-o evite şi nici s-o ignore. Cel mult s-o constate. Să stabilească despre ce anume este vorba şi cum trebuie să reacţioneze. Acum totul decurge firesc, ca de la sine. O beţie, sobră totuşi, pluteşte în cuvintele lui.

— Şi Dick. Secund, apoi comandant. Pe Dick nu l-aţi reîntîlnit. Şi-a ales un mormînt mai vast. A preferat să rătăcească în veşnicia neființei, sub imperiul prafului şi al razelor cosmice.

Cuvintele îl ameţesc. Ar vrea să se avînte într-o tiradă interminabilă. De ce nu? Poate spune orice. Dick e mort. Şi morţii nu pot vorbi. O insolenţă brutală îl zguduie, dar se stăpîneşte.

— O să-i păstrăm un loc în sufletul nostru...

Ar fi inutil să prelungească comedia.

Fără să-şi dea seama, a început să nu se mai sinchisească de faptul că se preface. Şi poate că acum nici nu se mai preface. Felul acesta de a fi i-a devenit propriu, a devenit felul lui de a fi. E firesc ca lumea să-l admire şi să-l stimeze. În fond, e meritul lui că a dus la bun sfîrşit expediţia, şi fără el probabil, „Andromeda" n-ar fi ajuns niciodată pe Pămînt. Important e că nimeni nu ştie cu ce preţ. Şi nici n-o să afle. Va avea grijă el, Juan, proaspătul membru al Consiliului Astronautic.

Cuvîntările s-au încheiat. Cavoul este închis.

Lumea coboară. Ordinea s-a destrămat. Cei mai iuţi de picior şi cei mai grăbiţi au şi ajuns în vale înainte ca ultimul om să fi părăsit platforma.

Juan nu e grăbit. A rămas la urmă. Prilej de care profită Maxim, preşedintele consiliului, pentru a-l lua afectuos de braţ.

— Mi-ar face plăcere, îi spune el, pe un ton confidenţial, să-ţi primesc vizita. Deocamdată vei avea mult de furcă cu presa şi cu conducerea Corpului Expediţionar. Dar cînd ai o după-amiază liberă, anunţă-mă.

Şi îi întinde o carte de vizită.

— Mi-am dorit întotdeauna să pot sta de vorbă cu oameni ca dumneata, îi răspunde Juan. Amîndoi surîd.

★

Clădirea clubului este una dintre cele mai strălucite reprezentante din oraş ale clasicului sistem beton-aluminiu-sticlă. Prezenţa ei se anunţă încă de departe, de pe autostradă, printr-o confortabilă siluetă orizontală, care îţi atrage atenţia cu mult înaintea simbolului tradiţional. Călătorii îşi petrec aici cele cîteva ore de repaus într-o ambianţă plăcută, discutînd, schimbînd impresii şi cărţi de vizită. Se cîntă, se dansează, şi, cu toate că binecunoscuta campanie antitoxinică este în toi, vinul nu este nici el dispreţuit. Dar ceea ce face irezistibilă atracţia localurilor de acest fel este posibilitatea de a face cunoştinţe noi, de a lega prietenii care de multe ori dăinuie ani la rînd.

Nia își lasă turismul la parcaj și se apropie cu pași mărunți de intrare. Trece prin hol fără să se oprească în fața schemei de distribuție a locurilor și pătrunde in sală. Sala circulară are în mijloc ringul de dans, care servește și pentru improvizațiile amatorilor, iar în jurul ei sînt înșiruite boxe cu mese mici, pentru trei-patru persoane. Podeaua sălii e înclinată într-o pantă care coboară ușor spre centru, astfel încît vizibilitatea este optimă. Nia s-a oprit. De cîte ori intră într-un club o încearcă o emoție puternică, de parcă ea însăși s-ar da în spectacol. Cîteva priviri o examinează, mai mult indiferent. La rîndul ei, caută din ochi o boxă în care să ocupe un loc. Și descoperă, după cîteva clipe, o figură cunoscută, fără să-și dea seama prea bine de unde. Se apropie și, pe măsură ce distinge mai clar trăsăturile bărbatului din boxă, nedumerirea îi sporește. E Juan, pilotul de pe „Andromeda". Dar părul cărunt i-a dispărut ca prin farmec. Acum arată exact ca în portretul publicat la plecare.

— E liber ?

— Cu plăcere.

În afara lui Juan, în boxă mai e un bărbat, cu care pare să fi venit împreună, căci Nia nu a băgat de seamă să fi discutat prea aprins înaintea venirii ei, ceea ce e inevitabil în cazul unei noi cunoștințe. Pe celălalt îl cheamă Soln și e medic.

Juan o întreabă ce anume dorește să comande. Deocamdată nimic. Poate că totuși un suc de ananas. Nici măcar atît. Nu-i e sete. Soln a tăcut. O privește pe Nia puțin cam fix și cam distrat. Se vede că-l preocupă altceva.

— Dumneata ești celebrul pilot ?

Un zîmbet fals. Modestie falsă. Ea însă nu observă.

— Mi se păruse...

Dar Nia se oprește. L-ar întreba despre părul cărunt și i se pare necuviincios. Juan a înțeles.

— Părul ?

— Da.

— L-am vopsit, rîde fostul pilot. Cu toate că-mi dădea un aer mai...

— Distins, completează Soln, ușor ironic.

Într-adevăr, Juan și Soln veniseră împreună. După înmormîntare medicul i-a înmînat pilotului o copie a raportului comisiei pentru autopsie și, cum aveau același drum, l-a invitat să-l ducă cu mașina lui. De fapt, Soln se simte atras și totodată intrigat de personajul acesta cu obraz de meridional. A remarcat și el schimbarea culorii părului, dar a tăcut.

Juan este vorbăreț și amuzant. Se răzbună pentru lunga tăcere la care fusese constrîns de împrejurări. Istorisește fel de fel de amintiri despre zborurile lui din vremea cînd era pilot-elev. Despre ultimul său zbor însă nu pomenește nici un cuvînt. Dar pe Nia tocmai asta o interesează mai mult. Și nu știe cum să-l roage,

gîndindu-se, în acelaşi timp, că Juan are toate motivele să nu-şi răscolească imaginile dureroase ale tragicei povestiri. Şi-i vine o idee.

— Vreţi să facem o convenţie ? Să povestească fiecare cea mai stranie întîmplare din cîte i-a fost dat să cunoască.

— Şi cine începe ?

— Tragem la sorţi.

Prima se nimereşte să fie chiar Nia. Ea nu s-a gîndit ce ar putea să le spună şi e descumpănită. De fapt, nu ţine minte nici un fapt care să merite să fie istorisit. Ar improviza ceva, dar nu se pricepe. E în încurcătură.

★

Povestea Niei pare a nu fi prea interesantă, cu toate că ea face eforturi vădite de a o înfrumuseţa. Soln urmăreşte atent jocul degetelor pilotului. Juan a scos la iveală plicul alb cu raportul comisiei medicale şi-l răsuceşte distrat pe toate părţile. A citit raportul încă de cînd îl primise, aşa încît este evident că acum îşi caută o ocupaţie cu care să-şi disimuleze încordarea. Căci e încordat, deşi nu vrea să pară.

— Aşa e felul lui, tăcut, îşi zice Juan ; şi nu se înşeală. Soln are, într-adevăr, o fire meditativă şi necomunicativă.

— Dar dacă a observat ceva ? Ce să observe ? Ştiu eu ?...

În timp ce Juan poartă acest dialog cu sine însuşi, Soln îi urmăreşte atent fiecare gest. Pare absorbit de firul cuvintelor pe care Nia le înşiră, dar de fapt îl analizează pe pilot. Vrea să descopere ceva, nici el nu-şi dă seama ce anume, ceva care să-i permită să-l aşeze într-o categorie sau alta. Îi priveşte mîinile mari, cu vinişoarele puternic conturate şi observă deodată nişte semne ciudate, nişte cicatrice minuscule, cîte cinci pe fiecare mînă, abia vizibile. Soln se încruntă. O clipă. Semnele acelea nu pot fi decît urmele unor unghii adînc înfipte în carne. Nişte unghii de femeie. Iar, judecînd după poziţia unghiei degetului mare, pe mîna dreaptă urmele par a fi lăsate de o mînă stîngă şi invers.

Juan nu reuşeşte să priceapă ce anume urmăreşte medicul. Îl vede observîndu-l şi se străduieşte să pară indiferent. Ar arunca un cuvînt în chip de sondă, ca din întîmplare, dar i se pare nepoliticos s-o întrerupă pe Nia. După toate aparenţele, povestea ei se apropie de sfîrşit. Şi urmează el. De la el se aşteaptă, desigur, o istorie nemaipomenită. Pilotul ştie acest lucru şi se pregăteşte din timp. Poate că e cel mai nimerit prilej de a afla în ce ape se scaldă Soln. Le va povesti moartea Danei. Va fi foarte atent la medic, dar fără ca acesta să bage de seamă. Dacă, bineînţeles, e posibil aşa ceva. Uneori îi face impresia că nimic nu-i poate scăpa. Deşi la autopsie... Dar cine ştie ?

Trebuie neapărat să-l încerce. Pentru o clipă e tentat să le spună, pur şi simplu, adevărul. Nu se poate stăpîni să nu zîmbească. Ar fi tare ! Ar părea o glumă, poate cam cinică. Ar da nume fictive, şi nimănui nu i-ar putea trece prin minte că lucrurile s-au

întîmplat chiar aşa în realitate. Ar fi amuzant! Dacă n-ar fi medicul...

Nu, e prea riscant. Deşi nimeni nu poate aduce vreo dovadă. Morţii nu vorbesc. Înregistrările le-a controlat şi a şters tot ce putea da de bănuit. Nu. De altfel, e posibil ca o asemenea poveste să nu fie gustată. Cu siguranţă!

Dar trebuie să-l pună la încercare pe medic. Le va povesti moartea Danei. Cu mici modificări.

— Mici modificări, îşi repetă Juan în gînd şi-şi zîmbeşte din nou. Totul trebuie să arate ca în declaraţiile sale. Le va servi-o ca pe o poveste auzită de la un prieten, şi Soln va şti cu siguranţă despre ce este vorba. Iar dacă are vreo bănuială va fi atent. Va fi foarte atent. Dar el e foarte atent întotdeauna; chiar şi acum. La ce s-o fi uitînd aşa lung?

Juan simte din nou beţia aceea seacă care îl încercase la mitingul de doliu, sus, la mausoleu. Simte nevoia să vorbească, să-şi dea frîu liber imaginaţiei.

— Asta e tot, spune Nia, isprăvindu-şi istoria.

— N-am înţeles un lucru, replică Soln. Şi îi pune o întrebare care dovedeşte că a fost cît se poate de atent la ceea ce povestise ea, făcîndu-l pe Juan să nu mai priceapă nimic. Căci acesta fusese convins că medicul n-a reţinut nici măcar un cuvînt din tot ce auzise.

— E dracu în persoană! îşi spune pilotul, tot mai curios de felul cum va reacţiona Soln la povestirea pe care urma s-o înceapă.

— Vrem o poveste adevărată, îl opreşte Nia după primele cuvinte.

— Toate poveştile sînt, mai mult sau mai puţin, adevărate.

★

— Cutiuţa pe care o vedeţi, începe pilotul, scoţînd la iveală un paralelipiped transparent, o am ca amintire de la unul dintre cei mai buni prieteni ai mei. Dacă veţi privi cu atenţie, continuă el, punînd cutia pe masă, veţi observa că ea conţine un grăunte amorf, verzui şi nu prea aspectuos. Totuşi povestea acestui grăunte, aşa cum am auzit-o şi eu de la prietenul meu, merită să fie ascultată.

Grăuntele din cutie este un fragment din mostrele aduse pe bord de Dick, de pe planeta pe care o descoperiseră. Juan ţinuse să-şi păstreze — nici el nu înţelege prea bine de ce — această bucăţică de substanţă, cu toate că, scoasă de sub acţiunea cîmpului Q, îşi pierduse aspectul feeric, culorile şi formele în continuă schimbare, care îi erau caracteristice. Cînd predase Institutului de Ştiinţe Astrale probele, ceruse permisiunea de a purta cu sine acest fragment minuscul. Şi cum nu părea să prezinte nici o primejdie, îi fu îngăduit.

Acum pilotul le deapănă celor doi ascultători ai săi povestea descoperirii stelei Q şi a planetei sale, a ciudăţeniilor de tot felul cu care fuseseră întîmpinaţi exploratorii pămînteni şi a peripeţii-

lor prin care au fost siliţi să treacă. Numele personajelor şi faptele lor nu mai corespund însă realităţii. Prietenul — care ţine locul lui Juan — e plin de curaj şi se află mereu în frunte, însă modest cedează altora partea lui de glorie. Dick, pe care îl cheamă acum Hans, e un om chibzuit şi înţelept. Dar Dana — sau Gema, cum o numeşte Juan — comite o imprudenţă şi, îndepărtîndu-se prea mult de tanchetă, se rătăceşte. În timp ce o căutau, Hans îşi pierde micul generator cuantic care îl protejează de radiaţiile nocive ale stelei. Sînt nevoiţi să se grăbească şi o găsesc pe Gema moartă, cu costumul sfîşiat. Hans, expus acum razelor ucigaşe, abia reuşeşte să mai ajungă la bord pe picioarele lui. Prietenul o aduce pe Gema şi încearcă să o reanimeze, dar fără succes. În cîteva ore, Hans moare şi el, cerînd, bineînţeles, ca trupul lui să fie instalat pe o microfuzee şi lansat în veşnică rătăcire prin Cosmos.

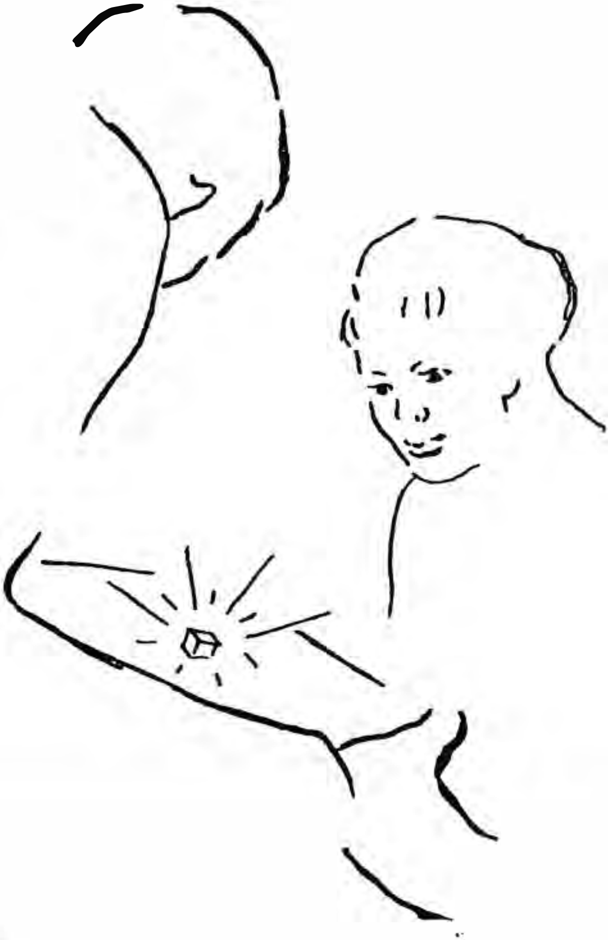
Juan studiază, conform planului pe care şi-l făcuse, felul în care reacţionează medicul. Dar atenţia acestuia e atît de constantă, încît nu-şi poate da seama dacă ceea ce povesteşte îi trezeşte sau nu interesul, dacă anumite amănunte îl preocupă sau dacă urmăreşte ceva anume.

Soln e, într-adevăr, foarte atent la tot ceea ce spune. Nu-i scapă nici un amănunt. Iar cînd Juan ajunge la pasajul în care Gema, adică Dana, este găsită fără suflare, medicul compară povestea cu declaraţiile oficiale şi cu actul de deces pe care îl completase pilotul. Toate se potrivesc de minune, atît de perfect, încît pare de-a dreptul îngrijorător. Trebuie să ai o memorie foarte bună ca să nu uiţi şi să nu încurci niciodată nimic, mai ales cînd e vorba despre fapte care s-au petrecut cu mai bine de un an în urmă, în nişte condiţii de tensiune nervoasă şi surmenaj fizic extreme. Dar ceea ce rămîne şi pe mai departe straniu — şi Soln îşi aminteşte fără să vrea surîsul dispreţuitor al moartei — este nepotrivirea care se conturează tot mai categoric între amintirile lui Juan şi cîteva dintre amănuntele autopsiei.

Nia nici nu bănuieşte competiţia surdă care se poartă între cei doi bărbaţi. Pentru că, fără îndoială, e vorba de o luptă, chiar dacă nici ei nu-şi dau seama prea bine încă de acest lucru. Ea însă nu are cum să bănuiască. Se joacă neglijent cu cutiuţa de plastic şi urmăreşte fiecare cuvînt al povestitorului. Pentru cîteva clipe, Nia a redevenit studenta de altădată şi se lasă fascinată de farmecul întîmplărilor extraordinare pe care le trăiesc astronauţii. Sfîrşitul e însă dureros. Ar vrea să nici nu-l mai asculte. Juan cel adevărat a dispărut şi a rămas în faţa ei numai portretul din ziare de acum şase ani. Cîteva clipe numai.

Nu înţelege. Îl preferă pe cel din fotografie. De ce oare? Nu-i place că şi-a vopsit părul. Putea să şi-l lase aşa, cărunt. Căci ea nu are cum să ştie că atunci cînd părea cărunt fusese vopsit anume, pentru a face impresie. Şi că, dimpotrivă, abia acum are adevărata lui culoare. Şi mai e ceva care nu-i place: ţinuta rigidă, impecabilă, nodul perfect la cravată, gulerul scrobit, hainele fără cea mai mică cută. Totul arată ca într-o vitrină a unui mare complex de deservire. Nu aşa şi-l imaginase. Şi, ca să pună

vîrf la toate, acceptase cu atîta uşurinţă locul din consiliu! Asta nu i-o poate ierta. Un adevărat pilot n-ar fi făcut aşa ceva niciodată, nu şi-ar fi trădat meseria, prin oricîte încercări ar fi trecut. Dacă prietenul din poveste e chiar el, atunci povestea nu poate fi adevărată!

Povestea s-a terminat. Soln se apleacă peste cutie, cercetînd bobul verzui. Nia devine şi ea atentă, printr-un reflex firesc; frunţile lor se apropie de grăuntele adus din lumea de basm a nălucirilor, în timp ce în minte le învie tabloul uimitor pe care Juan îl zugrăvise, fără îndoială, cu multă iscusinţă, în istorisirea sa. Şi deodată fărîma aceea de substanţă prinde să capete o slabă tentă gălbuie, dar atît de puţin perceptibilă încît poate fi numai o părere. O secundă. Apoi verdele redevine suveran.

Nu îndrăzneşte nici unul să spună nimic. Nia se teme să nu fie luată în rîs. Lui Soln i se pare inutil să mai pună în discuţie un asemenea incident, care putea fi explicat printr-o simplă iluzie. I s-a mai întîmplat şi cu alte ocazii, privind cu atenţie, să-i apară înaintea ochilor o scurtă scînteiere. Totuşi amîndoi păstrează convingerea că au văzut cu adevărat... ce anume ar fi mai greu de spus.

Cutiuţa este înapoiată posesorului ei.

— V-aş ruga să mă iertaţi, zice Soln. Ştiu că ar fi rîndul meu să vă povestesc. Dar sînt nevoit să mă retrag. Trebuie să plec.

— Asta aduce puţin a trădare, glumeşte Nia.

Îşi strîng mîinile. Cînd se desparte de Juan, medicul îi examinează, ca din întîmplare, mîna şi-i spune neutru:

— De ce nu faci o grefă? E neplăcut să porţi semnele acestea.

Luat pe neaşteptate, Juan nu ştie ce să răspundă.

— O să încerc.

Însă Soln remarcă paloarea care i-a coborît brusc în obraji.

STEREOCROMII

Întoarcerea „Andromedei" a fost semnalul de dezlănţuire a unui lung şir de evenimente, care vor sta în centrul interesului cercurilor ştiinţifice. În primul rînd e vorba de descoperirea stelei Q, deocamdată unică reprezentantă a acestei clase a cărei existenţă n-a fost nici măcar prezisă. Desigur, în această descoperire nimic nu contrazice legile universale. Dar apariţia neaşteptată a unui corp ceresc la o distanţă minimă de Soare — de două ori mai mică decît distanţa pînă la Proxima — are darul firesc de a uimi nu numai pe astronomi, dar pînă şi pe aceia care nu au nici în clin, nici în mînecă cu acest domeniu de cercetare.

La drept vorbind, cu toate că steaua nu emite nici în spectrul luminos şi nici în cel radio, prezenţa ei ar fi putut fi constatată măcar prin influenţa pe care o exercită în mişcarea corpurilor învecinate. Lucru care nu s-a întîmplat. Unii susţin că, pur şi simplu, steaua cea nouă a apărut de foarte puţină vreme. Şi atunci

apare ipoteza unei stele ambulante, care rătăceşte prin Galaxia noastră, fără să se supună legilor ştiute ale interacţiunii corpurilor. Însă, în acest caz, deplasarea stelei va putea fi pusă în evidenţă. Cei mai mulţi sînt mai rezervaţi: presupun că steaua a existat — vorba zicalei: de cînd lumea şi pămîntul — şi explică faptul că n-a fost observată pînă acum prin aceea că, pe de o parte, spectrul Q n-a fost suficient cercetat, iar pe de altă parte, masa stelei fiind mică, influenţa ei este neglijabilă şi a putut fi asimilată cu acea fracţiune care în stabilirea cauzelor mişcării corpurilor cereşti se atribuie factorilor întîmplării şi necunoaşterii, adică influenţei corpurilor foarte îndepărtate.

Totuşi, pentru lămurirea definitivă a acestei dispute, se face simţită nevoia unui studiu mai atent atît al înregistrărilor aparatelor de la bordul astronavei, cît şi al stelei prin mijloacele de care se dispune în observatoarele astronomice. În vederea acestui din urmă scop, la Marele Observator de pe Marte s-a adunat o echipă alcătuită din cei patru vestiţi astronomi: Caressi, Serghei, Ralph şi D'Orly. Printre consilieri se numără Ogimura şi Tanaka, descoperitorii „undelor gîndului", şi cîţiva specialişti în emulsii suprasensibile care au pregătit aparatajul necesar înregistrărilor în spectrul Q. Vor fi luate cîteva serii de Q-grafii ale stelei. Cu ajutorul unui dispozitiv, special construit, imaginea ei va fi urmărită pe un ecran.

A sosit ora încercării. Un radiotelescop, care în prezent îndeplineşte rolul de Q-telescop, este îndreptat spre punctul în care, conform calculelor făcute pe baza materialului adus de „Andromeda", ar trebui să se afle astrul. După o căutare de cîteva minute, imaginea lui apare pe ecran, în strigătul de triumf al partizanilor ipotezei stabilităţii, căci dacă steaua ar fi fost rătăcitoare şi-ar fi schimbat poziţia.

— S-ar putea să se deplaseze totuşi într-un sens sau altul pe direcţia noastră, nu se lasă ceilalţi învinşi.

— E un caz prea particular ca să fie probabil. Totuşi vom putea stabili după liniile spectrului.

Dacă liniile spectrului ar fi suferit vreo deplasare faţă de cele înregistrate pe astronavă, noua ipoteză ar fi avut o confirmare. Dar spectroscoapele au zis „nu", şi disputa s-a încheiat.

Aşadar, steaua există — mai erau unii care se îndoiau de acest fapt —, şi nu numai că se află acolo unde a fost cînd fusese descoperită, dar a existat, cu certitudine, tot timpul acolo, neobservată de nimeni şi plină de mistere pe cale să se lămurească. Şi cum primii ei descoperitori au uitat s-o boteze, cineva propune să i se spună Steaua Q.

*

Al doilea mare eveniment este prilejuit de cercetarea şi studierea materialului ştiinţific adus de expediţie în laboratoarele Institutului pentru Ştiinţe Astrale (I.Ş.A.). Cu toate că destinaţia expediţiei fusese Proxima, cel mai viu interes au trezit nu probele

şi înregistrările de acolo, ci mostrele recoltate pe planeta Stelei Q. S-a întîmplat un lucru ciudat : un fapt neprevăzut a modificat radical urmările unei expediţii, împrumutîndu-i o valoare pe care, de altfel, n-ar fi dobîndit-o niciodată : căci pe planeta aceea pe care „Andromeda“ coborîse, la adăpost de razele nocive ale Stelei Q, s-a dovedit că există elemente noi, încă necunoscute chimiei solare.

Încă la sfîrşitul secolului al XIX-lea a fost stabilită fără echivoc valabilitatea infailibilă a legii periodicităţii. Elemente proaspăt descoperite ocupau locurile libere din Tabloul lui Mendeleev şi se părea că 92 de căsuţe sînt exact suficiente pentru a cuprinde toate cărămizile care alcătuiesc Universul. Au fost descoperite apoi radioactivitatea şi transmutaţia, şi au apărut primele elemente artificiale. Transuranienele erau instabile şi, cu excepţia plutoniului, nu prezentau un interes practic. S-a ivit întrebarea : oare există undeva, în natură, aceste elemente ? Şi, mai departe, pînă unde se poate merge cu creşterea greutăţii atomice ? Cum acţionează legea periodicităţii pe un plan mai general ?

Aşa a apărut ideea existenţei ipotetice a unor elemente supergrele, stabile. Dar ele n-au fost obţinute nici pe cale de laborator, iar prezenţa lor n-a fost semnalată nicăieri.

Iată însă că ipoteza a fost confirmată. Mostrele aduse de „Andromeda“ conţin elemente necunoscute. Laboratoarele de astrochimie sînt cuprinse de o febrilă activitate. Se încearcă toate metodele de identificare. Rînd pe rînd, noile elemente dobîndesc personalitate, capătă proprietăţi determinate, greutate atomică, număr de ordine şi un loc bine definit în tabel. Sînt botezate : elemente supergrele. Şi, într-adevăr, sînt stabile. Se naşte o nouă ramură : superchimia. Mostrele aduse sînt devorate metodic şi cu multă zgîrcenie. Pînă cînd din laboratorul de astrobiologie se lansează semnalul „stop !“.

Al treilea eveniment porneşte tocmai de aici, din laboratorul de astrobiologie. Şi este, fără îndoială, cel mai important dintre toate. Pentru moment, toate celelalte experienţe încetează. Lumea îşi abate atenţia de la ştirile curente pentru a se concentra asupra întîmplărilor care se petrec aici.

★

De fapt, totul a pornit de la cei doi prieteni, Vlad şi Bogdan, pe care toată lumea din institut îi cunoaşte sub numele de „gemenii“. Nu sînt, bineînţeles. Nici nu se înrudesc. Sînt prieteni încă din copilărie. Amîndoi au un fel de a fi ieşit din comun. Sînt tăcuţi şi se exprimă eliptic, înţelegîndu-se între ei mai mult fără să vorbească.

S-au certat o singură dată, atunci cînd, în vremea studenţiei, s-au îndrăgostit amîndoi de una şi aceeaşi fată, colegă de an. La început nu şi-au dat seama, dar cînd fiecare a înţeles că în drumul lui spre fericire s-a interpus tocmai prietenul cel mai bun a izbucnit cearta.

— Am fost primul.

— Nu. Dar chiar şi atunci !

— Ba da. Şi chiar dacă nu !

Au tăcut amîndoi pînă în ziua în care s-au convins că fata nu se uita la nici unul. Două luni încheiate. De atunci nu s-au mai certat. Au ajuns să lucreze în laboratorul de astrobiologie. Şi iată că, la întoarcerea „Andromedei", li s-a trasat sarcina de a se ocupa de studiul probelor de pe planeta Stelei Q.

La început s-au folosit de datele furnizate de chimişti. Dar cum ele s-au dovedit în curînd insuficiente, pentru că la ora aceea pe chimişti îi preocupa problema elementelor, Vlad şi Bogdan au înţeles că trebuie să stabilească ei singuri compoziţia moleculară a substanţei sfărîmăturilor diforme şi multicolore pe care le studiază.

Şi iată-i, adînciţi în minuţioasele îndeletniciri ale chimiei analitice. Dar obişnuitele metode de laborator se dovedesc a fi ineficace. Vlad exprimă într-un cuvînt concluzia la care au ajuns amîndoi :

— Neurocibernetic.

Într-adevăr, singura ieşire se dovedeşte a fi utilizarea unor complexe cibernetice folosite de obicei în analiza proteinelor.

— Sau modul de asociere e nou, sau...

— Da.

Bogdan ştie că s-a referit la posibilitatea ca substanţa respectivă să aibă la bază molecule uriaşe.

— Ciudat.

După programarea minuţioasă a complexului cibernetic — cuprinzînd, printre altele, şi posibilitatea autoprogramării în raport cu descoperirea unor fenomene neprevăzute, în analizor este introdusă o primă mostră. Şi rezultatul, aşteptat îndelung, le confirmă prevederile. Molecula are un lanţ ramificat, complex, cuprinzînd mai multe sute de milioane de atomi. Fenomenul este deci similar complicatelor macromolecule proteice terestre.

Chiar şi acest simplu fapt e un indiciu sigur că se află pe calea unor descoperiri ieşite din comun. Vlad simte pentru prima oară în viaţă că e emoţionat. Şi, cum Bogdan nu e nici el departe de această situaţie, colegii de laborator au unica ocazie să-i descopere pe cei doi prieteni angajaţi într-o discuţie cît se poate de pasionată. Surpriză generală. Un robinet uitat deschis picură in-

terminabil. Un flacon incasabil scăpat pe podeaua anticorosivă face un zgomot asurzitor.

— Ia nu mai căscați gura! se dezlănțuie Vlad.

— Ce spui, nene! Parcă vă știam mai tăcuți. Ce naiba s-a întîmplat de vi s-au dezlegat limbile în halul acesta?

— Mai bine ne-ați ajuta, replică Bogdan.

— Despre ce e vorba?

În laborator se face o revedere colectivă a tuturor cunoscutelor problemei în discuție. Și pentru toată lumea apare clar că numai complexitatea structurală a moleculelor nu e suficientă pentru a explica istorisirea relatată de pilotul „Andromedei" în legătură cu spectacolul oferit ochilor de natura planetei.

— În fond, trebuie să stabilim cu precizie dacă avem de-a face cu materie vie sau nevie, ori poate cu o altă formă de materie intermediară sau cu totul necunoscută.

— Trebuie să avem în vedere trei factori: modificarea culorii, modificarea formelor și semnalele radio. Toate aveau o legătură cu răsăritul stelei.

— Dar puteau fi simple fenomene fotochimice, legate de emisia stelei, neesențiale în caracterizarea materiei vii.

— Întrebarea e dacă între aceste exemplare și mediu avea loc sau nu un schimb de substanțe.

Aici Bogdan intervine, căci i-a venit o idee:

— N-avem decît să încercăm!

— Compoziția atmosferică o cunoaștem.

— Conține și elemente supergrele.

— Avem cîteva probe. Pentru o experiență redusă sînt suficiente.

— Dar sursa de energie?

Au tăcut cu toții. Este cunoscut că nici o încercare de a fabrica un emițător Q n-a reușit. Vlad se plimbă agitat, cu mîinile la spate.

— Creierul!

Energia undelor Q emise de creier e infimă.

— Prostii.

— Nu-s prostii. Principalul e să ai o sursă. Energia se poate amplifica.

Nimănui nu-i trecuse încă prin cap așa ceva. De fapt, nu se ceruse pînă atunci imperios existența unui asemenea emițător. Dar acum era indispensabil.

— La lucru!

Își împart sarcinile, cîștigați de ideea celor doi prieteni. Trebuie făcute încercări, rezolvată problema amplificării undelor. Dar primul lucru care se cere este încetarea oricăror experiențe din

laboratoarele institutului, care ar putea duce la micşorarea cantităţii de probe de care se dispune. Pentru că acum fiecare gram de substanţă este preţios. Ipoteza existenţei vieţii pe alte corpuri cereşti este pe cale de a fi confirmată. Şi lucru acesta trebuie să primeze.

Iată de ce laboratorul de astrobiologie a lansat semnalul „stop !", adică „opriţi orice experienţă !"

★

Încercarea preconizată de laboratorul de astrobiologie cere învingerea unor piedici serioase. Dar, chiar şi în cazul în care realizarea practică ar deveni posibilă, mai rămîn multe lucruri neclare, pe care numai experienţa le va putea lămuri. Deocamdată, ele se grefează, sub forma unor întrebări fără răspuns, pe contextul strădaniilor colective, semănînd ici-colo neîncredere şi descurajare prematură.

— Ce fel de vietate poate fi bucata aceasta diformă de materie, căreia nimeni nu i-a putut stabili măcar o structură celulară, darmite ţesuturi sau organe !

— Poate avea o formă de organizare necunoscută nouă. Şi apoi ce te face să crezi că exploziile care au fost utilizate în vederea recoltării de probe nu au distrus structura organică a acestor fragmente ?

— Chiar şi atunci, admiţînd că avem de-a face cu materie vie, reuşita încercării e îndoielnică. E de presupus că organismele respective sînt moarte, şi nimic nu ne asigură că restabilirea ambianţei originare le va readuce la viaţă.

Şi multe altele asemănătoare.

E neapărat necesară efectuarea unei experienţe. Altfel, cercetările nu se pot urni din punctul mort în care au ajuns.

A sosit momentul verificării tuturor supoziţiilor.

O experienţă ca aceasta necesită o pregătire minuţioasă şi un aparataj a cărui descriere numai ar necesita pagini întregi. Dar, în fond, importante sînt mai ales rezultatele ei, şi rezultatele nu se lasă mult aşteptate.

Au trecut cîteva clipe de cînd Vlad şi-a introdus pe cap casca receptoare de radiaţii Q, pusă în legătură cu toată instalaţia de amplificare şi transmitere. Lumea urmăreşte cu răsuflarea oprită ceea ce se petrece în camera etanşă, unde, îndărătul unor geamuri groase de cristal, o mostră este expusă într-o atmosferă conformă cu înregistrările cunoscute. Bogdan îl secondează pe prietenul său, gata să-i ia locul în cazul că efortul nervos l-ar extenua.

Oamenii aşteaptă ceva, şi acel ceva nu întîrzie să se arate. Întîi timid, abia mijit, apoi de-a dreptul uluitor, bulgărele albăstrui capătă nuanţe tot mai aprinse, modificîndu-şi totodată şi

forma. Toţi au încremenit, de teamă ca nu cumva o mişcare necugetată să spulbere ceea ce le pare încă a fi o simplă iluzie.

Vlad își simte gura uscată, ca după o zi de muncă intensă. Încă puțin și nervii nu mai rezistă. Își zmulge casca și o așază, ostenit, pe pupitru. Ceilalți au înțeles. Bogdan vrea să-l înlocuiască, dar e oprit.

— Nu-i nevoie.

Într-adevăr, rezultatele sint edificatoare.

— Compoziția atmosferică !

Se constată o ușoară modificare. Cantitatea de amoniac și acid cianhidric s-a micșorat. În schimb a crescut cantitatea de compuși halogenați ai elementelor supergrele. E evident că a avut loc un schimb de substanțe. Și mai e de dedus că bulgărele acesta viu consumă prin metabolism compuși pe care îi poate furniza orice uzină de sinteză. Deci continuarea experiențelor nu întîmpină din partea aceasta nici o dificultate. Mai greu o să fie cu energia, pentru că, dacă ea va trebui să fie furnizată întotdeauna de creierul omului, s-ar putea să devină mai scumpă decît se poate îngădui.

În sfîrșit, se mai constată că mostra propriu-zisă, pe lîngă schimbarea culorii și a formei, a suferit o micșorare a greutății, care poate fi explicată prin punerea în libertate a compușilor halogenați. Fenomenul pare să vină în contradicție cu relatarea astronautului, în care se menționează, dimpotrivă, o creștere volumetrică, ceea ce ar presupune și o creștere a masei.

Tocmai despre acest lucru discută Vlad cu Bogdan, în micul bar al laboratorului, în fața unei mese cu două cafele tari. O discuție, ca de obicei, laconică și cu multe lucruri subînțelese și deci nerostite.

— Ceva lipsește.

— Știu.

Bogdan îl privește și, după cîteva clipe, exclamă, lovindu-se peste frunte :

— Solul !

— Exact.

— Elementele folosite pentru creștere și cele eliberate în mediu.

Pentru că e limpede că aceste elemente au fost obținute acum din însăși substanța organismului.

— Și mai lipsește ceva.

— Structura.

Trebuie să existe un sistem care să dirijeze reacțiile și care să conducă substanțele de la locul unde se produce asimilarea la

acela al dezasimilării, sau invers. O circulație este absolut necesar să existe. Și, în același gînd, cei doi își beau cafelele, aruncă paharele la trompă și se întorc în laborator pentru a cerceta din nou proba. Dar substanța e amorfă. Nu a apărut nici o modificare structurală. Și concluzia se impune, indiscutabilă.

— Pe viu !

Da, trebuie studiat pe viu, pentru că în forma aceasta de aparentă moarte orice structură e inutil de căutat. Dacă organismul are vreuna — de orice fel de natură ar fi —, ea se menține numai atîta timp cît el trăiește, adică atîta timp cît se menține metabolismul. Dar a studia pe viu înseamnă a lucra într-un mediu toxic, deci în costum special de protecție. Sau folosind aparatură automată. O aparatură care în prealabil trebuie concepută și apoi realizată.

Cam mulți „trebuie" !

— Trebuie..., repetă Bogdan.

Și, în fond, are dreptate. Dar pentru o zi ajunge.

Vlad știe că prietenul său are o întîlnire. E îndrăgostit, de astădată fără riscul unei dispute, căci el e căsătorit de mult. La vestiar cineva le amintește că a doua zi e repaus. Se pare că e nevoie să le amintească, altminteri ei ar fi în stare să vină la laborator. Cum Bogdan e celibatar, a refuzat mașina și Vlad îl duce întotdeauna pînă acasă.

Cînd șofează, Vlad devine visător, iar cînd e visător ajunge de-a dreptul limbut. În drum spre autostradă, pe aleile parcului institutului, se trezește vorbindu-i lui Bogdan. Acesta îl ascultă în tăcere și încuviințează, din cînd în cînd, cu o scurtă înclinare a capului.

— În timpul experienței mi-a venit în minte ceva interesant. E imposibil să nu remarci faptul că în lumea cunoscută singura sursă de unde Q o constituie celulele sistemului nervos uman. Mi-am pus întrebarea de ce. Și am ajuns la concluzia că întrebarea nu e bine pusă.

Aici, mașina ajunge în autostradă și Vlad o încredințează conducerii automate.

— De fapt, eu cred că tocmai datorită absenței acestei emisiuni în spectrul electromagnetic al mediului terestru sistemul nostru nervos și-a însușit-o, pe calea unei lungi adaptări. Asta fiindcă avea nevoie de un domeniu de frecvență liber de orice perturbații, ce-ar fi putut periclita activitatea și chiar existența organismului. Ceea ce se pare că s-a și întîmplat cu astronauții noștri în vecinătatea Stelei Q.

După o scurtă pauză, el reia firul :

— Pe de altă parte, dacă acolo există şi un regn animal — mostrele aduse par să aparţină mai degrabă celui vegetal — şi dacă indivizii acestui regn au ajuns să aibă un sistem nervos, bineînţeles în felul lor...

— Şi dacă, îl întrerupe înciudat Bogdan, acest sistem este organizat pe o bază electromagnetică, atunci probabil că el nu emite în spectrul Q, ci în altul, nu?

— Tocmai asta voiam să spun.

— Şi crezi că umblu la grădiniţă de mă iei aşa, pe ocolite? Puteai să mi-o spui mai simplu.

— Iertare!

— Şi mai aveai de gînd să spui, probabil, că aceste fiinţe există şi că ele emit în spectrul radio, ceea ce constituie o explicaţie acceptabilă pentru ciudatele semnale recepţionate de astronavă.

— Şi încă ceva, la care nu te-ai gîndit. Că trebuie să existe un regn care să restabilească echilibrul compoziţional al atmosferei, pe care cel vegetal o văduveşte de anumite substanţe, pe seama altora. Şi că acest fapt. adăugat semnalelor radio, face ca ipoteza mea să capete greutate.

— Nu m-am gîndit. Aici mă dau bătut.

— Aşa că vezi, nu-ţi strică cîte o lecţie, chiar dacă nu mai eşti la grădiniţă.

— Bine. Dar ia-o la dreapta, fiindcă am început să ajung acasă şi mă cam grăbesc.

Vlad preia conducerea şi îl depune pe prietenul său în faţa porţii. Înainte de a porni îi strigă:

— Gîndeşte-te la experienţa pe viu.

— Nici o grijă.

— Şi succes la întîlnire.

Înciudat, Bogdan îl ameninţă cu pumnul.

— Pe toate le ştii.

— Îţi citesc în ochi.

Trecînd prin hol, Bogdan se opreşte în faţa oglinzii şi-şi examinează ochii de un albastru spălăcit. Apoi îşi aminteşte că Vlad fusese de faţă la convorbirea cu prietena sa, Diana, şi pufneşte în rîs.

— Al naibii să fie!

★

De cîte ori îşi pomeneşte lunga singurătate pe care timp de un an şi mai bine a îndurat-o pe bordul „Andromedei", Juan simte cum se cufundă într-o ceaţă tulbure, în care toate contu-

rurile devin nesigure şi, de la o vreme, dispar. Anul acela a însemnat pentru el un fel de a doua naştere şi, dacă îşi aminteşte cumva de tot ce a fost mai înainte, e ca şi cum ar vorbi despre o viaţă care nu-i aparţine.

Juan cel dinainte murise atunci, poate ireversibil. La început, în primele săptămîni după crimă, era îngrozit de ceea ce fusese în stare să comită şi nu-şi putea explica purtarea sa decît printr-o tulburare a psihicului datorită efectului razelor Q. Se înşela cu bună ştiinţă, căci în definitiv tocmai el suferise cel mai puţin de pe urma lor. Apoi a încercat să arunce toată vina — pînă şi a propriei sale vinovăţii — asupra lui Dick, a cărui revenire necugetată pe planetă declanşase tot lanţul de nenorociri. Se minţea din nou, căci ştia foarte bine că oricare — în afara lui bineînţeles, şi poate că şi el în alte împrejurări — ar fi procedat la fel ca Dick. Într-o vreme ajunsese să pună la îndoială veridicitatea întregului şir de întîmplări, dar singurătatea lui indubitabilă, precum şi proaspătul sicriu al Danei îl readuceau la realitate. O realitate greu de suportat.

În cele din urmă încercă să ia lucrurile aşa cum erau, dar aceasta se dovedi a fi mult mai greu decît îşi închipuise. Se temea de judecata semenilor săi ; la propria sa conştiinţă nu se gîndea pe atunci. Nesiguranţa îl împiedica pînă şi să doarmă. Stătea treaz, nopţi întregi, frînt de oboseală şi somnul refuza să-l miluiască. Alteori, îl cuprindea brusc o sete de viaţă, şi bucuria de a trăi îl făcea să uite totul pentru o vreme. Apoi, o frică animalică punea irezistibil stăpînire pe întreaga lui fiinţă şi stătea ore în şir nemişcat în sala de comandă, tresărind la cea mai mică vibraţie a cadranelor. Iar cînd pricepu, în sfîrşit, că soarta lui depinde numai de felul cum va şti să se descurce la sosire, de stăpînirea de sine pe care va izbuti pînă atunci s-o adune şi de trăinicia explicaţiilor sale, găsise dintr-o dată în el o tărie nebănuită, disperată, care îl ajută să îndure totul.

Acum se putea felicita. Primea în fiecare zi sute de scrisori, devenise cetăţean de onoare al mai multor oraşe istorice şi membru „honoris causa" al unor vestite academii. Era solicitat de presă, radio şi S.T.V., de cîteva studiouri de filme şi primea invitaţii peste invitaţii. Nu i-ar fi ajuns viaţa ca să răspundă la toate. Despre el se scriau acum poeme şi romane, i se ridicau monumente şi poate că gloria aceasta nemeritată fusese singurul lucru la care nu se gîndise în lunga sa aşteptare. Îmbrăţişase soarta fericită a tuturor eroilor care supravieţuiau Cosmosului, ba chiar mai mult, căci pe el soarta îl alesese din nouă oameni. Şi se putea mîndri că aproape îşi făurise această soartă cu mîna lui.

Cu fiecare zi, în suflet i se instalează tot mai ferm convingerea bizară că singurul adevăr e acela pe care il afirmă şi a ajuns să creadă atît de mult în propriile sale mărturii încît dacă

cineva, prin absurd, l-ar opri într-o zi şi i-ar spune că e un ucigaş, i-ar ride în nas ca unui nebun şi ar pleca mai departe, fără să se sinchisească măcar. A lăsat în urmă vremea cînd alu-

zia la urmele de pe mîini, pe care i-o strecurase Soln, îl făcuse să pălească și o și uitase, de fapt.

Urmărește cu un interes neascuns cercetările care se desfășoară sub auspiciile I.Ș.A., și fiecare succes îl bucură, căci aruncă o rază de lumină pe statuia pe care și-o pregătește pentru eternitate. Cu un cuvînt, Juan e o celebritate. A învățat să zîmbească larg, din tot chipul, să salute cu brațele ridicate, să vorbească puțin și cu efect. Aparține lumii întregi și aproape se poate spune că n-are o viață personală. De fapt, nici nu simte nevoia. L-ar incomoda. În orice caz, foarte puțini s-ar putea lăuda că au vorbit cu el „între patru ochi", de la întoarcerea sa din expediție. Chiar cînd e invitat la o recepție cu un caracter mai intim are un anturaj de cel puțin cinci-șase persoane. Și nu puține femei îi fac ochi dulci.

Pare ciudat, dar Juan nu le încurajează. Cu atît mai mult cu cît nu lăsase la plecare nici soție, nici logodnică și nici măcar o prietenă. Încă de cînd se dedicase meseriei de pilot se obișnuise să ducă o viață sobră și a rămas, în această privință, neschimbat. Și mai are un motiv să fie prudent: cu toate că nu ar putea crede că va vorbi vreodată mai mult decît vrea, știe că e bine să eviți tovărășia mai îndelungată a unei singure persoane, și mai ales a unei femei, atunci cînd trebuie să păstrezi o taină. De altfel, nu s-ar putea spune că ar fi un bărbat lipsit de farmec. Dimpotrivă. În orice caz însă, Juan nu e un Don Juan.

Cu toate acestea, există o femeie — una singură — care i-a stîrnit un sentiment ceva mai puternic decît o simplă curiozitate. Și femeia aceasta e Nia. A întîlnit-o o singură dată, la club, după înmormîntare. După plecarea lui Soln— Juan își revenise repede din emoția pricinuită de cuvintele acestuia —, au mai rămas, stînd de vorbă, aproape o oră. Și cum Nia nu știa să se prefacă, lui Juan i-a fost imposibil să nu descopere în privirea ei ceva care îl făcu să se înfioare, căci îi amintea de felul în care îl privise Dana în pragul morții. În clipa aceea și-a dat seama că Nia este singurul om pe care n-o să-l mai poată minți niciodată, căci, deși crede tot ce îi spune, îl vede în același timp sub adevărata lui înfățișare. Bineînțeles, n-avea de unde să știe că, în urmă cu șase ani, fusese pe cale să se îndrăgostească de el. S-a ridicat imediat și a plecat, pretextînd un motiv pe care îl confecționase pe loc.

Se ferește s-o mai întîlnească, ceea ce îi vine mult mai ușor decît s-o uite. Căci în fiecare zi se gîndește la ea, încît a ajuns aproape s-o dorească. Este poate manifestarea firavă a unei neîmplinite sete de adevăr, pe care Juan a surghiunit-o în cine știe ce subsol strîmt și întunecat al sufletului său. Cînd se sur-

prinde gîndindu-se la Nia, îl cuprinde mînia și într-o bună zi s-a trezit, pur și simplu, înjurînd. Noroc că era singur.

Poate că undeva, într-un ungher, mocnește dorința de a frînge privirea aceea, de a o face să semene cu celelalte.

Oricum, greutatea e mare pînă să ajungă să ia o hotărîre. Azi s-a tot gîndit și s-a răzgîndit de zece ori. O teamă suspectă îl face să șovăie, cu toate că teama s-ar părea că a încetat să-l mai caracterizeze. Însă, în cele din urmă, acel ceva — setea de adevăr sau poate pornirea cealaltă, distructivă — se dovedește mai tare. Juan s-a hotărît. O va căuta. O va găsi ; și pe urmă ?

Nu știe ce urmează pe urmă.

★

Tolănit comod într-un fotoliu, Vlad contemplă liniștit colecția de picturi de pe peretele salonului său, pe care a înjghebat-o în urma unei lungi strădanii. Simte o nevoie imperioasă de a se destinde.

De cîteva zile, împreună cu Bogdan, încearcă noi și noi scheme și dispozitive de lucru „pe viu", cu intenția de a pune într-un fel în evidență eventualele modificări care ar interveni în structura amorfă a probelor în timpul experiențelor. Fac cu schimbul pe emițătorul Q și au ajuns într-un asemenea hal de extenuare, încît la controlul medical periodic li s-a interzis continuarea experiențelor, prescriindu-li-se o zi de repaus total.

Singura desfătare adevărată i-o procură lui Vlad capodoperele artelor plastice. Încă de mic simțea atracție spre acest domeniu, dar s-a văzut silit să renunțe definitiv în urma repetatelor insuccese pe care le înregistrase.

Pe vremea cînd încă mai spera să devină pictor trăise mult timp sub teroarea unor sentimente stranii și contradictorii. Avea momente de o inspirație indiscutabilă, momente în care se simțea în stare să creeze adevărate minuni ale genului. Întreaga lui făptură vibra lăuntric, pradă unei tensiuni nervoase, neobișnuite. Dar, îndată ce încerca să redea pe pînză trăirile sale, înțelegea că mîna îi e neputincioasă, că ochiul lui este incapabil să reconstituie, în substanța capricioasă a pastei colorate, ceea ce ochiul minții concepuse. Nici măcar nu îndrăznea să arate cuiva mîzgălelile puerile care îi ieșeau de sub penel. Conștiința dureroasă a neputinței sale, dublată de o și mai dureroasă revelație a unei genialități pe care niciodată nu va fi în stare să o exprime, îl aduseseră într-o stare de spirit vecină cu disperarea.

Aproape zdrobit, își regăsise echilibrul în pasiunea brusc izbucnită a colecționarului de artă. Și dacă nimănui nu i-a fost dat să cunoască vreodată adevărata lui vocație, de care se des-

părţise, apoi nu era om care, trecîndu-i pragul, să nu remarce exigenţa şi priceperea sublimă cu care îşi achiziţionase exponatele. De fapt, era singura privinţă în care Bogdan nu se simţea niciodată în stare să-l înţeleagă pe Vlad, decît nepunîndu-i întrebări şi ferindu-l astfel instinctiv de o situaţie în care ar fi trebuit fie să răscolească amintiri neplăcute, fie să renunţe la sinceritatea ce se stabilise de la început în prietenia lor.

Pe neaşteptate, lui Vlad îi vine o idee care îl cucereşte prin simplitatea ei. Se miră, de-a dreptul, pentru faptul că nu le dăduse prin minte mai devreme. În timpul acţiunii cîmpului electromagnetic, s-ar putea ca în masa substanţei să apară fenomene electrice. Iar un curent electric, prin transportul de ioni, ar putea înlocui sistemul circulator pe care ei îl caută. Numai că în acest caz metabolismul s-ar reduce la un simplu fenomen electrochimic. În orice caz, trebuie să încerce. Şi, hotărît să-i facă lui Bogdan o surpriză, se îmbracă şi coboară pe terasa din faţa vilei, unde îl aşteaptă automobilul. A uitat de prescripţiile medicale şi de tot riscul pe care şi-l asumă începînd, în starea în care se află, de unul singur, o nouă experienţă.

La ora asta la laborator nu e nimeni. Altfel poate că ar fi întîmpinat dificultăţi. Pe drum imaginează o instalaţie care să-i permită să stabilească dacă în corpul studiat apar sau nu curenţi electrici, direcţia şi celelalte caracteristici ale lor.

A ajuns.

Montarea instalaţiei, pe care deja şi-a pus-o la punct în cap, e o chestiune cît se poate de uşoară. Şi cu atît mai mult îl uimesc simplitatea experienţei şi faptul că nu au conceput-o pînă acum. Dar aşa a fost întotdeauna, lucrurile simple sînt uimitoare şi se pare că nu există nimic care să fie cu adevărat mare şi să nu te izbească prin simplitate.

Cu aceste meditaţii în minte, Vlad se instalează la locul de comandă şi-şi introduce, cu un gest deja familiar, capul în casca emiţătorului. După cîteva secunde, bulgărele de sub geamul de cristal prinde viaţă şi atunci pe cadranul improvizat la repezeală se poate urmări o schimbare bruscă. Au apărut, într-adevăr, curenţi electrici. Direcţia lor coincide, în mod neîndoielnic, cu direcţiile după care corpul îşi modifică forma. Fericit, Vlad e gata să întrerupă experienţa, amintindu-şi că e bine totuşi să nu treacă cu imprudenţa peste orice limită. A doua zi îl va aduce aici pe Bogdan şi îl va face să jubileze.

Dar, în clipa în care vrea să-şi scoată casca, o ciudăţenie îl face să renunţe pentru moment. Cu totul întîmplător, în gînd îi apăruse un tablou care îl obseda în ultimul timp, înfăţişînd ceva ce nu putea să nu-ţi sugereze marea. Şi în aceeaşi clipă, din portocaliu aprins cum era, bulgărele îşi schimbă brusc

culoarea, dobindind nuanțe verzui, luminoase, marine. În fața ochilor are exact ceea ce s-a petrecut cu o fracțiune infimă de timp mai înainte în mintea lui și aproape că stă la îndoială dacă nu cumva tocmai modificarea culorii corpului studiat i-a provocat, prin asociere, amintirea picturii care îl obsedează.

Îi e imposibil să mai plece. Vrea să verifice care dintre cele două adevăruri este mai adevărat. Și, de data aceasta, absolut conștient, își aduce în memorie o altă pînză, înfățișînd un răsărit de soare.

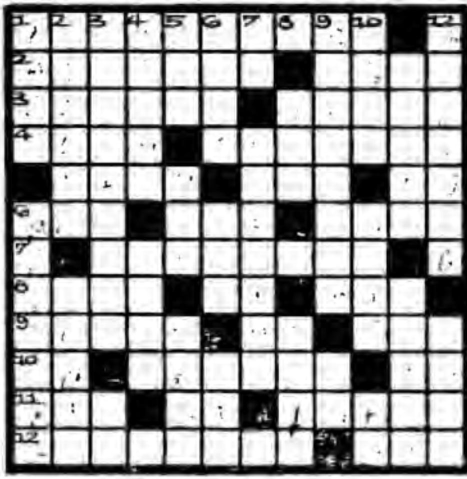
Ca la o comandă, sub geamul transparent se aprinde un purpuriu atit de viu, incît pare însuși astrul zilei, în impetuoasa lui deșteptare. Nu mai încape nici o îndoială. Și, mînat de o pornire irezistibilă, Vlad își dă frîu liber unei imaginații pe care, de ani de zile, o ținuse în umbră. Sub ochii lui, bucata fermecată de materie devine oglinda propriului său suflet. Întrezărește posibilitatea nesperată de a da viață sîmburelui creator pe care hotărîse să-l înmorminteze, sub povara colecției sale din salon. De data aceasta nu mai are nevoie nici de siguranța miinii nepricepute, nici de agerimea ochiului înșelător, nici de finețea penelului bont sau de puritatea unor paste murdare. Viziunea i se realizează aproape instantaneu, identică originalului interior.

Dar bulgărele acela scînteietor își micșorează treptat proporțiile, consumîndu-se încet, asemenea unei vechi luminări de ceară. La fel cu o luminare, el își transformă substanța într-o pilpiire miraculoasă, menită să apropie omul de adevăr. Bobul colorat devine tot mai mic, reducîndu-se la dimensiunile unui punct care mai sclipește o dată înainte de a se stinge cu totul.

Vlad încearcă să se ridice, dar simte o greutate enormă apăsîndu-i pe creștet. Își amintește, ca prin vis, că i se interzisese să continue șirul experiențelor și cu o mișcare brutală își smulge casca de pe cap. Apoi, totul prinde să se învirte. Își pierde cunoștința.

(Continuarea în numărul viitor)

PLASTICĂ

ORIZONTAL: 1) Păstrează și expune marile creații în domeniul picturii. 2) Locul de muncă al pictorului și sculptorului — Rîu în R. S. Cehoslovacă. 3) Celebru pictor italian, vestit prin madonele sale (1480—1520) — Metal folosit din cele mai vechi timpuri la confecționarea podoabelor și obiectelor de artă și apoi la unelte și arme. 4) Cleşte de lemn (Trans.) — Substanță pe care pictorii o adaugă uleiurilor pentru a se usca mai repede. 5) Țară în Orientul Mijlociu, unde s-au descoperit numeroase monumente de cultură materială și de artă străveche — Artist de pantomimă — Pronume personal. 6) Fără luciu — Masiv muntos și rîu în Elveția — Cunoscut pictor romîn. 7) Caracteristică a artelor plastice, oglindind realitățile și progresul în timp. 8) Localitate în S.U.A. — Titan — Insulă din arhipelagul Molucelor. 9) Celebră statuie în marmură a lui Michelangelo — Puțină marmură — Este reprezentat cu o largă gamă de exponate de artă într-un muzeu din București, unic în felul lui în lume. 10) Olivia Niculescu — Grupuri sculpturale compuse din trei elemente cum sînt cele ale lui Mikerinos din vechiul Egipt și ale lui Brahma din India — Lutetiu. 11) Ceremonial de înmormîntare, care la multe triburi primitive se făcea cu ocru roșu — Cal — Avînt. 12) Culoare de apă — Amalgamați în vechea chimie.

VERTICAL: 1) Loc de odihnă în centrele noastre urbane, unde sînt adesea montate frumoase creații ale sculptorilor noștri — Important material de sculptură. 2) Țara europeană în care pictura și sculptura au avut întotdeauna o mare dezvoltare, dînd artiști de renume mondial — Ordin în artele plastice și în arhitectura Gre-

ciei antice. 3) Regină egipteană al cărei bust ni s-a păstrat—Tudor Udrişte. 4) Aliaj de cupru — Nod feroviar în R. F. Germană. 5) Companie (abr.) — Fiu bănăţean — Visterie (Trans.). 6) Rîu în Silezia — Parcelă — Fire. 7) Trecut (presc.) — A tipări un desen pe o ţesătură. 8) În acest loc — A sufla lin. 9) Produse ale meşterilor comunei primitive pe care se aplicau motive picturale şi sculpturale de ornamentaţie — Pronume. 10) Piatră preţioasă, folosită în vechime de artişti pentru înfrumuseţarea sculpturilor — Oraş antic în delta Nilului — Zeul Soarelui la vechii egipteni, căruia i s-au dedicat numeroase monumente şi temple. 11) A pune în circulaţie — Cunoscut sculptor romîn, artist al poporului. 12) Placă de cupru sau piatră pe care s-a realizat o imagine pentru a fi reprodusă — Felul în care este aplicată vopseaua pe pînza unui tablou.

A. POSTELNICU

ÎN ARTELE PLASTICE

(Triverb: 5, 2, 8) *(Biverb: 7, 5)*

Dezlegările jocurilor din numărul 245

SPRE ÎNALŢIMI: 1) Galaxii — zbor; 2) Lear — comandă; 3) Orbită — om — A.V.; 4) B — onorat — e — a; 5) Aria — Cosmos; 6) Plasma — raid; 7) Lat — nea — It — p; 8) Adora — viteza; 9) Nira — retur — m; 10) En — dia — irişi; 11) T — pionieri — un; 12) Aerodine — est.

ÎN SPAŢIU: P-LA-N-O-ARE-LE-S-ÎN-T-ÎN-A-ER = Planoarele sînt în aer.

CRIPTOGRAFIE COSMICĂ: ÎN-Z-ORI-SE-V-A-FAC-E-LA-N-S-ARE-A = În zori se va face lansarea.

ASTRONAUTICĂ: LA-ÎNTRE-C-U-T-PE-I-CA-R = L-a întrecut pe Icar.

CITITORII AU CUVÎNTUL

Dragă redacție,

Recent, datorită unei întîmplări, am descoperit Colecția. De cum am citit prima povestire, am și fost fermecat, încît m-am abonat fără să mai întîrzii.

Am regretat și regret și acum foarte mult faptul că nu m-am abonat mai din timp. Astfel, pînă în prezent n-am decît opt fascicule. Cu gîndul de a-mi procura unele numere mai vechi, m-am adresat colegilor, dar deocamdată fără rezultat. Nu-mi rămîne decît să mă interesez la vreun anticar.

Sînt pionier în clasa a șaptea și sper să devin utemist în clasa a opta. Așa că, mă pregătesc sîrguincios, studiind „Statutul U.T.M.". Învăț la Școala medie nr. 1 „Mihail Sadoveanu" (Iași). Încă din trimestrul întîi al acestui an școlar am vrut să-ți scriu, dar lecțiile m-au făcut să uit pentru cîtva timp de această hotărîre și mi-am readus aminte abia acum, în vacanță. Acum însă îți pot spune că mi-am terminat trimestrul cu note de 10 și puțini de 9, avînd rezultatele cele mai bune din clasa noastră (a VII-a C) la învățătură și la disciplină.

DANILĂ RADU

O AFACERE BUNĂ

Un negustor din Lyon revenea din Paris în orașul său natal. În cupeul diligenței, se afla lîngă el un om bine dispus, palavragiu, altminteri bun tovarăș de călătorie. Coborînd la Lyon, negustorul, încîntat de verva vecinului său, strigă :

— Sînt mulțumit de a face cunoștință cu dumneavoastră. Sînteți un om vesel !... Vreți să facem un tîrg ?

— Pe naiba... ce fel de tîrg ?

— Hai, veniți cu mine să luăm masa împreună. La desert vom vorbi despre... Am o idee... Acceptați ?

— Fie, dar fiecare își plătește consumația.

— Cum doriți !

La masă, negustorul propuse tînărului să-l angajeze în calitate de comis-voiajor.

— Mă pricep bine la oameni. Te-am ghicit îndată ! Vei face carieră !

— Dar, dragă domnule... !

— Care-i meseria dumitale, din ce trăiești ?

— Hm... din puțin !

— Și cît cîștigi pe an ?

— Între 20 — 30 000 de franci.

— Și ce faci, dumnezeule ! întrebă dezamăgit negustorul.

— Înnegresc cu pana de cerneală foi de hîrtie.

— Ah, glumețule... Și cum te cheamă ?

— Alexandre Dumas !

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

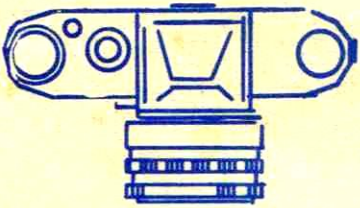
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

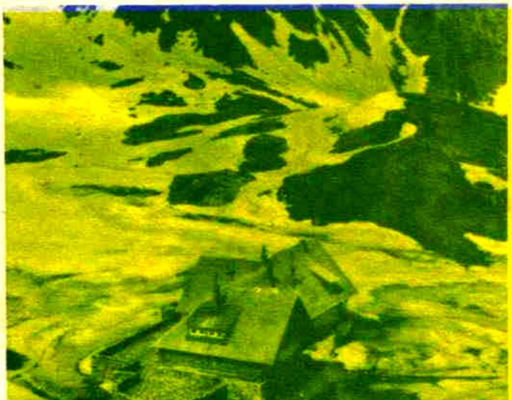
Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

•• FEBRUARIE 1965

41007